

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) NUTARTIS

2008 m. gegužės 14 d.*

Byloje C-109/07

dėl *prud'homie de pêche de Martigues* (Prancūzija) 2006 m. gruodžio 17 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2007 m. vasario 20 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje,

Jonathan Pilato

prieš

Jean-Claude Bourgault,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas P. Jann, teisėjai A. Tizzano (pranešėjas), A. Borg Barthet, E. Levits ir J.-J. Kasel,

generalinė advokatė V. Trstenjak,
kancleris R. Grass,

susipažinęs su generalinės advokatės nuomone,

* Proceso kalba: prancūzų.

priima šią

Nutartį

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1997 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 894/97, nustatančio tam tikras technines žuvininkystės išteklių apsaugos priemones (OL L 132, 1997, p. 1), iš dalies pakeisto 1998 m. birželio 8 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1239/98 (OL L 171, 1998, p. 1, toliau – Reglamentas Nr. 894/97), 11a straipsnio aiškinimo ir galiojimo.

- 2 Šis prašymas buvo pateiktas sprendžiant ginčą tarp dviejų žvejybos laivų, registruotų *quartier des affaires maritimes de Martigues* (Martigues jūros reikalų direkcija), savininkų, atitinkamai Pilato ir Bourgault, dėl to, kad pastarasis naudoja žvejybos įrankį, vadinamą „thonaille“.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

- 3 Reglamento Nr. 894/97 11a straipsnyje nustatyta:

„1. Nuo 2002 m. sausio 1 d. jokiame laive negalima laikyti arba naudoti žvejybai vieno ar kelių dreifuojančių žiauninių tinklų, skirtų gaudyti VIII priede nurodytas rūšis.

2. Nuo 2002 m. sausio 1 d. draudžiama iškrauti tas VIII priede nurodytas rūšis, kurios buvo sugautos dreifuojančiais žiauniniais tinklais.

3. Gavęs tos valstybės narės, su kurios vėliava laivas plaukioja, kompetentingos institucijos leidimą iki 2001 m. gruodžio 31 d. laivas gali turėti arba naudoti žvejybai vieną ar kelis dreifuojančius žiauninius tinklus, kurie nurodyti straipsnio 1 dalyje. <...>

<...>“ (Pataisytas vertimas)

4 Tarp šio reglamento VIII priede išvardytų rūšių yra, be kita ko, melsvasis tunas.

Nacionalinės teisės aktai

5 *Prud'homie de pêche de Martigues* (Martigues žvejybos ginčų taryba) yra reglamentuojama 1859 m. lapkričio 19 d. Dekretu, nustatančiu pakrantės žvejybos 5-ajame jūros rajone tvarką, iš dalies pakeistu 1990 m. sausio 25 d. Dekretu Nr. 90–95 (JORF, 1990 01 27, p. 1155, toliau – 1859 m. Dekretas).

6 Pagal 1859 m. Dekreto 5 straipsnį žvejybos laivų savininkai, vienerius metus užsiimantys žvejyba toje ginčų tarybos apygardoje, kuriai jie nori priklausyti, yra arbitrų bendrijos nariai.

7 Pagal šio dekreto 7 straipsnį arbitrai renkami iš dešimt metų žvejyba užsiimančios bendrijos narių.

8 Minėto dekreto 17 straipsnyje nustatyta:

„Nustatomi šie žvejybos arbitrų įgaliojimai:

1. Arbitrai turi išimtinę jurisdikciją nagrinėti visus žvejų ginčus, kilusius dėl žvejybos, manevravimo ar su juo susijusių nuostatų, ir jų sprendimai negali būti apskundžiami apeliacine tvarka, peržiūrimi arba apskundžiami kasacine tvarka.

Siekiant kiek įmanoma užkirsti kelią kivrčams, nuostoliams ar nelaimingiems atsitikimams arba jiems įvykus, arbitrai, vadovaujant *commissaire de l'Inscription maritime* (Jūros registro komisaras), yra įgalioti:

nustatyti tvarką, pagal kurią žvejai naudojami jūra ir viešosios nuosavybės jūros naudmenomis,

nustatyti bet kurios žvejybos plotus, eiliškumą (traukiant burtus arba sudarant nuomos sutartis), sustojimo ir išplaukimo vietas,

nustatyti tvarką, pagal kurią žvejai užmeta savo dieninius ir naktinius tinklus,

patvirtinti dienos ir nakties valandas, kuriomis tam tikra žvejojba turi būti keičiama kita žvejojba,

galiausiai imtis visų saugumo ir atsargumo priemonių, kurios dėl jų įvairovės ir gausos nėra numatytos šiame dekrete.

2. Arbitrai tvarko bendrijos reikalus.

3. Pagal 1852 m. sausio 9 d. Įstatymo 16 straipsnį arbitrai padeda tirti ir nustatyti jūros pakrantės žvejojbos pažeidimus.“

9 1859 m. Dekreto 18 straipsnyje nustatyta, kad prieš pradėdami eiti pareigas arbitrai duoda jų gyvenamosios vietos taikos teisėjui tokią priesaiką:

„Prisiekiu sąžiningai vykdyti žvejojbos arbitro pareigas ir kruopščiai įgyvendinti taisykles, susijusias su jūros pakrantės žvejojba, laikytis mano vadovų duodamų įsakymų ir pažeidėjams be pykčio bei pagarbiai nurodyti taisyklių pažeidimus.“

10 1859 m. Dekreto 22 straipsnyje, kuris reglamentuoja arbitrų atleidimą iš pareigų, numatoma:

„*Directeur de l'Inscription maritime* (Jūros registro direktorius) gali atleisti žvejojbos arbitrus iš pareigų po *administrateur de l'Inscription maritime* (Jūros registro administratorius) atlikto išankstinio tyrimo.

Ginčų tarybą gali paleisti *ministre chargé de la Marine marchande* (Jūros prekybos ministras), pasiūlius *directeur de l'Inscription maritime*. <...>

Atleistas arbitras gali būti perrenkamas tik po trejų metų nuo jo atleidimo dienos.

<...>“

- 11 1859 m. Dekreto 24 straipsnyje, kuris reglamentuoja rungimosi principu pagrįstą procedūrą žvejybos ginčų taryboje, *inter alia*, nustatyta, kad arbitrai sprendimus svarsto už uždarytų durų.
- 12 1859 m. Dekreto 25 straipsnio pirmojoje pastraipoje nustatyta, kad „arbitrų sprendimai yra vykdomi iš karto.“
- 13 1859 m. Dekreto 26 straipsnyje nustatyta:

„*Administrateur de l'Inscription maritime* arba jo įgaliotasis asmuo, jeigu nusprendžia, kad to pakanka, dalyvauja tarybos posėdžiuose ir sprendimų svarstymuose, tačiau tik siekiant įsitikinti, kad juose viskas vyksta teisėtai.“

- 14 Galiausiai 1859 m. Dekreto 27 straipsnyje nustatyta:

„Jeigu ta pati byla teisinga dviem ginčų taryboms, ginčas dėl jurisdikcijos pagal hierarchiją perduodamas *directeur de l'Inscription maritime*.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 15 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad 2006 m. birželio 12 d. *prud'homie de pêche de Martigues* pirmasis arbitras nustatė, jog Bourgault jūros laive yra vadinamasis „thonaille“ žvejojimo įrankis, kuriuo jis sugavo penkiolika melsvųjų tunų.
- 16 Pilato 2006 m. gruodžio 6 d. *prud'homie de pêche de Martigues* padavė skundą prieš Bourgault, kuriame teigė, kad atsižvelgiant į tai, jog „thonaille“ yra „dreifuojantis žiauninis tinklas“ Reglamento Nr. 894/97 11a straipsnio prasme, jį naudoti draudžiama. Pilato tvirtino, kad Bourgault jam padarė žalos, draudžiamu žvejojimo įrankiu sugaudamas penkiolika melsvųjų tunų, nes jie buvo parduodami neteisėtomis priemonėmis sužvejotų žuvų rinkoje ir žemesnėmis kainomis nei teisėtai pagautos žuvis. Todėl Pilato prašė *prud'homie de pêche de Martigues* priteisti žalos atlyginimą, kurią jis patyrė dėl Bourgault nesąžiningos konkurencijos.
- 17 2007 m. gruodžio 17 d. *prud'homie de pêche de Martigues* posėdyje Bourgault, visiškai pripažindamas veiksmus, dėl kurių buvo kaltinamas, ginčijo, pirma, kad „thonaille“ yra „dreifuojantis žiauninis tinklas“ Reglamento Nr. 894/97 11a straipsnio prasme, ir, antra, šios nuostatos galiojimą.
- 18 Esant šioms aplinkybėms *prud'homie de pêche de Martigues* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar <...> Reglamento <...> Nr. 894/97 11a straipsnis <...> turi būti aiškinamas taip, kad jis draudžia ir žiauninius tinklus, kurie dėl plūdriojo inkaro, prie kurio yra pritvirtinti, nedreifuoja arba beveik nedreifuoja?

2. Ar <...> Reglamento <...> Nr. 894/97 11a straipsnio <...> 1 ir 2 dalys galioja, nors:
- a) juo siekiama tik aplinkosauginių tikslų, nors teisinis pagrindas, kuriuo jis grindžiamas, yra (EB) sutarties buvęs 43 straipsnis (dabar EB 37 straipsnis);
  - b) jame nepateikiamas dreifuojančių žiauninių tinklų apibrėžimas ir todėl aiškiai nenustatoma jo taikymo sritis;
  - c) jis neaiškiai motyvuotas;
  - d) neatsižvelgiama nei į turimus mokslo ir techninius duomenis, nei į aplinkosaugos sąlygas skirtinguose Bendrijos regionuose, nei į jame numatyto draudimo naudą ir su juo susijusius sunkumus;
  - e) jis yra neproporcingas siekiamam tikslui;
  - f) yra diskriminuojančio pobūdžio, nes vienodai vertina labai skirtingas geografines, ekonomines ir socialines aplinkybes;

- g) nenumato jokių išimčių žvejams, besiverčiantiems tokia mažos apimties žvejyba, pavyzdžiui, „thonaille“ (žvejyba su prietaisu „thonaille“), kuri yra tradicinė aiškiai apibrėžtoje Viduržemio jūros regiono dalyje, be to, gyvybiškai svarbi ja besiverčiantiems gyventojams ir labai selektyvi rūšių, kurių nesiekama pagauti, apsaugos atžvilgiu.“

Dėl Teisingumo Teismo kompetencijos

- 19 Pirmiausia reikia patikrinti, ar *prud'homie de pêche de Martigues* yra teismas EB 234 straipsnio prasme, kad būtų aišku, ar Teisingumo Teismas kompetentingas atsakyti į jam pateiktus klausimus.
- 20 Iš tikrųjų, formaliai nepateikdamos prieštaravimo dėl kompetencijos, Europos Sąjungos Taryba ir Europos Bendrijų Komisija reiškia tam tikrą abejonių dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusios institucijos teismo pobūdžio, ypač atsižvelgiant į žvejybos arbitražo atleidimo sąlygas, priesaikos, kurią jie turi priimti prieš pradėdami eiti pareigas, turinį, taip pat į tai, kad ginčų taryba turi įgyvendinti tam tikras savo funkcijas vadovaujant *commissaire de l'Inscription maritime*.
- 21 Tačiau Prancūzijos vyriausybė tvirtina, kad *prud'homie de pêche de Martigues* atitinka visus Bendrijos teismo praktikoje nustatytus kriterijus, kad galėtų būti laikoma „valstybės narės teismu“ EB 234 straipsnio prasme, be kita ko, kriterijų dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusios institucijos nepriklausomumo.
- 22 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, jog tam, kad atsakytų į tik su Bendrijos teise susijusį klausimą, ar prašymą priimti prejudicinį

sprendimą pateikusi institucija yra teismas EB 234 straipsnio prasme, Teisingumo Teismas atsižvelgia į visas aplinkybes, t. y. ar institucija įsteigta teisėtai, ar ji nuolatinė, ar jos jurisdikcija yra privaloma, ar joje vykstantis procesas grindžiamas rungtimosi principu, ar ji taiko teisės aktus ir ar yra nepriklausoma (žr., be kita ko, 1997 m. spalio 17 d. Sprendimo *Dorsch Consult*, C-54/96, Rink. p. I-4961, 23 punktą; 2005 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Syfait ir kt.*, C-53/03, Rink. p. I-4609, 29 punktą bei 2007 m. birželio 14 d. Sprendimo *Häupl*, C-246/05, Rink. p. I-4673, 16 punktą).

23 Konkrečiau kalbant apie prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusios institucijos nepriklausomumą, šis reikalavimas reiškia tai, kad institucija turi būti apsaugota nuo išorinės įtakos ar spaudimo, kurie gali kelti grėsmę jos narių sprendimų laisvei, kiek tai susiję su jiems nagrinėti pateikiamomis bylomis (žr. 2006 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Wilson*, C-506/04, Rink. p. I-8613, 51 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

24 Teisingumo Teismas taip pat turėjo galimybę patikslinti, kad ši būtinybė užtikrinti nepriklausomybę ir nešališkumą reikalauja, jog egzistuočiau taisyklės, be kita ko, dėl teismo sudėties, jo narių paskyrimo, įgaliojimų trukmės bei susilaikymo, nusišalinimo ir atšaukimo priežasčių, kad teisės subjektams nekiltų jokių abejonių dėl to, jog šiam teismui nedaro įtakos išoriniai veiksniai, ir dėl jo neutralumo susikertančių interesų atžvilgiu šiuo klausimu (žr. minėto sprendimo *Dorsch Consult* 36 punktą; 1999 m. vasario 4 d. Sprendimo *Köllensperger ir Atzwanger*, C-103/97, Rink. p. I-551, 20–23 punktus; 2001 m. lapkričio 29 d. Sprendimo *De Coster*, C-17/00, Rink. p. I-9445, 18–21 punktus; taip pat minėto sprendimo *Wilson* 53 punktą). Šiuo atžvilgiu tam, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusi institucija atitiktų nepriklausomumo sąlygą, pagal teismo praktiką, be kita ko, reikalaujama, kad šios institucijos narių atleidimo atvejai būtų aiškiai nustatyti įstatymo nuostatose (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Köllensperger ir Atzwanger* 21 punktą bei 2002 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Schmid*, C-516/99, Rink. p. I-4573, 41 punktą).

25 Šiuo atveju iš 1859 m. Dekreto, taip pat Teisingumo Teismui pateiktų paaiškinimų matyti, kad žvejybos arbitrai, bent jau vykdydami tam tikrą veiklą, yra pavaldūs administracijai.

- 26 Iš tikrųjų iš 1859 m. Dekreto 17 straipsnio 1 dalies aiškiai matyti, kad žvejybos arbitrai daugelį funkcijų atlieka „vadovaujant *commissaire de l'Inscription maritime*“. Tos pačios administracijos narys pagal šio dekreto 27 straipsnį yra taip pat įgaliotas spręsti galimus ginčus dėl jurisdikcijos tarp kelių žvejybos ginčų tarybų.
- 27 Be to, reikia pastebėti, kad minėto dekreto 18 straipsnis reikalauja, kad žvejybos arbitrai priimtų priesaiką, pagal kurią jie prisiekia, be kita ko, „laikytis jų vadovų įsakymų“.
- 28 Kita vertus, neatrodo, kad žvejybos arbitrai būtų atleidžiami iš pareigų laikantis ypatingų garantijų, pagal kurias nekiltų jokių pagrįstų abejonių dėl to, jog šiai institucijai nedaro įtakos išoriniai veiksniai.
- 29 Taigi pagal 1859 m. Dekreto 22 straipsnį žvejybos arbitrus iš pareigų gali atleisti *directeur de l'Inscription maritime*, atlikusi paprastą išankstinį tyrimą, tačiau nei minėta nuostata, nei kitas šio dekreto straipsnis neapibrėžia galimo atleidimo iš pareigų priežasčių.
- 30 Šiomis aplinkybėmis negalima nuspręsti, kad *prud'homie de pêche de Martigues* atitinka prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiai institucijai keliamą nepriklausomumo sąlygą, kuri nustatyta šios nutarties 23 ir 24 punktuose primintoje teismo praktikoje.
- 31 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad *prud'homie de pêche de Martigues* nėra teismas EB 234 straipsnio prasme. Todėl remiantis Procedūros reglamento 92 straipsnio 1 dalimi ir 103 straipsnio 1 dalimi reikia konstatuoti, kad Teisingumo Teismo jurisdikcijai akivaizdžiai nepriklauso atsakyti į pateiktus klausimus.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

³² Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų *prud'homie de pêche de Martigues* nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti ši institucija. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nutaria:

Europos Bendrijų Teisingumo Teismo jurisdikcijai akivaizdžiai nepriklauso atsakyti į *prud'homie de pêche de Martigues* 2006 m. gruodžio 17 d. Sprendimu pateiktus klausimus.

Parašai.